75 років
Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXV. Ч. 163. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 5-го ВЕРЕСНЯ, 1968 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, SEPTEMBER 5, 1968 No. 163. VOL. LXXV.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Середа, 4 вересня, 1968

В АМЕРИЦІ

СЕНАТОР ЕДВАРД М. КЕННЕДІ кілька разів заявляв, що він не буде кандидувати на президента і що не прийме номінації, якби його Конвенція нею вшанувала. Та тепер виявляється, що він був би прийняв номінацію на кандидата на президента, коли б Конвенція найменувала через аклямацію, без його старань в цьому напрямку. Здавалося, що так і буде, і на Конвенції з'явився швагер сенатора Кеннеді Стіфен Смит. Сенатор МекКарті мав би був обіцяти повну підтримку Кеннеді, це саме мав був зробити і посадник Шикаґо Дейлі, але вони обидва не дали певности, що так зроблять, і тоді сенатор Кеннеді, довідавшися про такий стан, ще раз заявив, що не кандидує. Це було в тому дні Конвенції, коли відбулася номінація.

АЖ ТЕПЕР ВИЯВЛЯЄТЬСЯ, як зорганізоване робітництво підтримувало на Демократичній Конвенції в Шикаґо кандидатуру віце - президента Гюберта Гомфрі. Всі 304 делеґати, члени робітничих спілок були за Гомфрі в балевій залі готелю Дрейк, де до них промовляв голова Американської Федерації Праці — Конференції Індустріяльних Організацій Джордж Міні і сказав: „Наша ціль найменувати Гомфрі і знищити Нексона раз на завжди, бо новий Ніксон — це чорна хмара, яку треба розвіяти". В акції за номінацію Гомфрі брали участь і представники Автомобільних робітників, яких очолює противник Міні Волтер П. Рутер. та представники спілки шоферів.

ЕДҐАР ГУВЕР ПЕРЕСТЕРІГАЄ американський нарід і твердить, що „революційний терор" у студентських таборах є поважною загрозою для студентських громад і для цілої суспільности. Директор Федерального Бюра Інвестиґацій заявляє, що Нова Лівиця, керована провідниками організації Студенти за Демократичне суспільство, плянує повести широку атаку на освітні інституції. На думку Гувера було б нерозсудно, коли б шкільна влада, уряд та ті аґенції, які дбають про порядок в країні зігнорували цей революційний терор лівих, який видко на студентських таборах.

АМЕРИКАНСЬКІ КОМУНІСТИ ХВАЛЯТЬ окупацію Москвою Чехо - Словаччини і ліберальні реформи Чесько-Словацької Комуністичної Партії. 100 провідників Комуністичної Партії ЗСА три дні нараджувалися, яке становище зайняти до нового акту імперіялістичної Москви і знайшли соломонівську розв'язку: вони не сміють виступити проти Москви, тому заявили, що інвазія була і є потрібна, бо, мовляв, американська Центральна Розвідча Аґенція та Західня Німеччина використовували ті ліберальні реформи, які схвалили були чеські комуністи в січні ц. р. Американські комуністи кажуть, що треба продовжувати ліберальний курс в Празі, але Москва їх не слухає і нищить те все, що воліли були злібералізувати чеські і словацькі комуністи.

В ЛИПНІ Ц. Р. КОНТРАКТИ НА НОВІ будови становили 5,955,816,000 дол., на 18 відсотків більше в порівнянні з липнем 1967-го року. Індекс нових будівельних контрактів в липні ц. р. становив 187, в червні він виносив 160, а в травні — 172 відсотки в порівнянні з пересічним будівельним індексом в роках 1957-1959, коли індекс становив 100. Контракти на немешканеві будови в липні становили 2,413,511,000 дол. і були на 38 відсотків більші як в липні 1967, а на мешканеві будинки контракти в липні виносили 2,286,826,000 дол., на 16 відсотків більші як в 1967-му році.

У СВІТІ

У ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ ВІДКРИТО знову засекречений склад зброї комуністичних партизанів: за 15 миль від університетського міста Гуе виявлено печеру, в якій знайдено понад 7 тонн зброї й амуніції, здебільша китайського походження.

КОМАНДИРОМ ВІЙСЬК СССР НА ЦЕНТРАЛЬНУ ЧСР Є генерал Іван Велічков. Він переніс свою головну кватиру до північного передмістя Праги Трої, в якій та довкола якої зосереджено найменше дві совєтські панцерні дивізії та кількадесять тисяч парашутного і наземного війська. Другим центральним пунктом зосередження совєтських збройних сил в ЧСР є ліси у прикордонній з Західньою Німеччиною смузі, навпроти німецького містечка Вальдгавз.

РУМУНСЬКА ПРЕСА ПРОМОВЧАЛА промову президента Джансона, в якій Президент згадав про „поголоски" про другу пляновану Совєтами збройну агресію (проти Румунії) і перестерігав Москву проти „звільнення з прив'язі воєнних собак". Промовчано теж довгу нараду державного секретаря Діна Раска й совєтського амбасадора у Вашинґтоні Анатолія Добриніна у зв'язку з поголосками про приготування СССР до агресії проти Румунії. Проте, всі румунські видатні комуністичні діячі далі стоять на своєму становищі — засуджують окупацію ЧСР. Президент Румунії Ніколай Чеушеску заявив, на адресу Москви, що вона визнає принцип „Комунізм — це я" (за зразком Людвика XIV, що казав „Франція — це я").

У ТОКІЮ ВІДБУЛАСЯ КОНФЕРЕНЦІЯ 26 держав, присвячена проблемам праці й безробіття в Азії. Конференцію скликано з ініціятиви Міжнародної організації праці. Стверджено, що в 1980 році розвинені азійські країни матимуть 938 мільйонів осіб, пошукуючих працю, в порівнянні з нинішніми 633-ма мільйонами. Тим часом у тому часі скількість варстатів праці зросте тільки на 142 мільйони, ото ж число безробітних в Азії зросте на дальших 275 мільйонів.

УРЯД ЧЕХО - СЛОВАЧЧИНИ ЗВЕРНУВСЯ до всіх 40 держав, які мають свої амбасади в Празі, щоб усі скарги проти поведення окупаційних військ зголошувати не безпосередньо до совєтського військового командування, а до чеського міністерства закордонних справ. Совєтські вояки і окупаційні власті спричинили скарги збоку ЗСА, Арґентини, Швайцарії, Греції і Норвеґії — пошкоджено будинки тих амбасад, напастовано дипломатів і роблено т. п. пакості.

ВІДЕНЬ СТАВ ЦЕНТРАЛЬНИМ ПУНКТОМ справжньої мандрівки чехів: коло 20.000 чехів вернулося вже через Відень до Чехо - Словаччини, бувши на феріях в Австрії, Італії або Юґославії. З другого боку — з Чехо-Словаччини пливе хвиля втікачів до Австрії. Наприкінці минулого тижня видано в одному тільки дні 40.000 дармових обідів для чеських втікачів у Відні. Віденські власті звернулись з закликом до віденців — приймати до себе чеських втікачів.

Республіканці організують окремий Комітет Національностей

Ню Йорк. — Колишній віце-президент Ричард Ніксон мав зачати виборчу кампанію в середу 4-го вересня промовами в Шикаґо. Його помічники зорганізували Крайовий Комітет Національностей під проводом губернатора Массачусетсу Джана А. Вулпа, сина італійського імігранта. Цей комітет має подбати про це, щоб різні національні групи підтримали під час виборів республіканського кандидата. Зорганізовано також комітети дентистів, атлетів та інших фахівців, які мають підтримувати кандидатуру Ніксона. Сам Ніксон 3-го вересня відвідав нюйоркського Архиєпископа Теренса Кука в його резиденції. Після цих відвідин Ніксон заявив журналістам, що він конферував в „приватних справах" з цим „дійсним провідником" 1,800,000 католиків в місті Ню Йорку. Ніксонові стратеґи плянують вести завзяту виборчу кампанію в більших стейтах. В 1960-му році Ніксон здобув був 26 стейтів із 229-ма голосами електорів. До вибору треба 270 голосів електорів. Комбінація йде в тому напрямку, щоб здобути перевагу у виборах, що відбудуться 5-го листопада.

Члени Конґресу розходяться в оцінці дій поліції в Шикаґо

Вашинґтон. — Хоч Демократична Конвенція скінчилася минулого тижня, то нею ще й тепер цікавляться члени Конґресу та кандидати на президента й віце-президента, різно оцінюючи поведінку шикаґівської поліції, яка розганяла демонстрантів, що хотіли вдертися до конвенційної залі та розігнати конвенцію, яка не вибрала на кандидата на президента сенатора Юджіна Мек Карті — прихильника беззастережного закінчення війни у В'єтнамі. Провідник республіканців в Палаті Репрезентантів конґресмен Джералд Р. Форд заявив, що домагатиметься слідства в справі брутальної поведінки поліції, якій видав інструкції шикаґівський посадник Ричард Дейлі. Сенатор демократ із Тексасу Ралф Ярборо також домагається слідства в Конґресі в справі поведінки шикаґівської поліції, подібної до гітлерівських штурмових військ. Але інакше на це дивиться конґресмен демократ Роман Пуцінскі з Іллиной. Він закликає, щоб Федеральне суддейське жюрі перевело слідство, щоб ствердити, скільки демонстрантів з-поза Шикаґо прибуло на те, щоб перевести масові заворушення під час Демократичної Конвенції. Конґресмен демократ із Тексасу В. Р. Повдж хвалить посадника Шикаґо Дейлі за те, що передбачив пляни підривних елементів, які хотіли розбити Конвенцію. Цей конґресмен сказав: „Без поліційної опіки, про яку подбав посадник Дейлі, не було б Демократичної Конвенції, я ґратулюю посадникові Дейлі".

Дейлі домагається від телевізійних стацій безплатного часу на оборону шикаґівської поліції

Шикаґо. — Посадник м. Шикаґо Ричард Дейлі домагається від трьох великих телевізійних стацій безплатного одногодинного часу на те, щоб він міг оборонити шикаґівську поліцію, якій закидають брутальність під час поборювання демонстрацій, які мали в пляні розігнати Демократичну Конвенцію. Нешенел Бродкастінґ Корпорейшен повідомила, що вона відступить одну годину в дні 13-го вересня від 10-11 год. ввечері на це, щоб Дейлі міг вияснити, яку ролю відограла поліція під час Конвенції. Телевізійні стації Колюмбія Бродкастінґ Систем і Амерікен Компані ще не дали відповіді в цій справі, бо, як вони твердять, ще не дістали листа з просьбою посадника Дейлі.

Совєти затривожені заповіддю щодо військових протизаходів НАТО

Москва. — На першій сторінці „Ізвєстій" з вівтірка 3 вересня ц. р. появилась велика стаття з палким і гнівним запереченням, наче би совєтська інвазія до Чехо-Словаччини перехилила рівновагу військово-політичних сил в Середній Европі в користь Совєтського Союзу. „Ізвєстія", висловлюючи офіційну совєтську думку, твердять, що збройна інтервенція СССР в Чехо-Словаччині була тільки протизаходом проти намагань Заходу захитати існуючу рівновагу в Европі і тому та інтервенція тільки привернула попередній стан. Ця совєтська реакція прийшла після заяви Державного Департаменту з минулої суботи, в якій говорилось, що совєти своєю акцією в ЧСР зруйнували існуючу військово-політичну рівновагу та що тепер в центральній Европі є більше совєтських збройних сил, як було їх будь-коли перед тим. Голова шефів об'єднаних штабів генерал Ерл Вілер заявив був одночасно, що совєтська агресія проти Чехо-Словаччини доказала, що не може відкликувати з Німеччини американських військ. „Ізвєстія" закидають водночас Західній Німеччині, що вона намагається використати створену ситуацію задля здобуття зверхности над усіма збройними силами, що існують в Західній Німеччині. Закордонні кореспонденти й дипломати в Москві переконані, що совєтський уряд не сподівався, що Захід, придивившись пасивно до збройної інтервенції СССР в Чехо-Словаччині, все ж вживе більших оборонних заходів проти загрози збройного походу Совєтів проти Західньої Німеччини та всієї Західньої Европи.

Москва заспокоює Західню Німеччину, але водночас погрожує їй

Бонн. — Совєтський амбасадор Сємйон Царапкін вручив канцлерові Куртові Ґеорґові Кізінґерові меморандум, в якому Совєти запевняють, що вони не мають заміру атакувати Західню Німеччину й що збройна інвазія в Чехо-Словаччині — це тільки внутрішня „соціялістична" справа, але водночас погрожують Західній Німеччині „консеквенціями", якщо Західня Німеччина не змінить своєї нібито ворожої Москві політики. Совєти домагаються знову, щоб Західня Німеччина визнала Східню Німеччину, як окрему державу, та визнала існуючий територіяльно-політичний стан в Европі. Совєтське меморандум вимагає, щоб західньо-німецькі дипломатичні й торговельні місії в комуністичних країнах не „втручалися" до внутрішніх справ тих країн. Західня Німеччина має свої амбасади в СССР, Румунії і Юґославії та торговельні місії в Чехо-Словаччині, Польщі, Мадярщині й Болгарії. Царапкін і Кізінґер конферували півтори години. Докладного змісту тієї їх розмови не виявлено. Совєти — коментують газети — очевидячки схвильовані реакцією західньо-німецьких керівних чинників на совєтську інвазію в Чехо-Словаччині: канцлер Кізінґер негайно вимагав скликання конференції „на вершинах" всіх членських держав Атлантійського Союзу та наполягав на посилення того Союзу.

УКРАЇНЦІ ВІННІПЕҐУ ПРОТЕСТУВАЛИ ПРОТИ ІНВАЗІЇ СССР НА ЧЕХО - СЛОВАЧЧИНУ

Вінніпеґ. — У домі Комітету Українців Канади відбулось 22 серпня протестаційне віче проти совєтсько-московського збройного нападу на Чехо-Словаччину. Вічем проводив голова Відділу КУК Я. Семчишин. Того ж дня біля пам'ятника Поляглим „Сенотаф" українці та представники багатьох інших національних груп поклали вінки, а недавно вибраний до федерального парляменту посол Марко Смеречанський виголосив промову. Виступив також прем'єр Манітоби Волтер Вір.

З керівних становищ в ЧСР викидають немилих Москві людей

Прага. — Під натиском збоку Москви перший секретар компартії Чехо-Словаччини Александер Дубчек і прем'єр Ольдріх Чернік переводять „чистку" в різних державних установах, викидаючи немилі Москві особи. Здебільша вони ніби самі зголошують свою резиґнацію, однак загально відомо, що ту резиґнацію накинено їм. Таким чином, як першого „вичищено" міністра внутрішніх справ генерала Йозефа Павела. Звільнено директора центральної телевізійної стації Їрі Пелікана й директора радіостації Зденєка Гейзляра, які в чималій мірі були причетні до встановлення підпільної радіостації Вільна Чехо-Словаччина. Зрікся віце-прем'єр Ота Сік, який під час совєтської інвазії до ЧСР перебував у Юґославії і там складав різкі протисовєтські заяви, виключено з Президії компартії Франтішека Кріґеля та виключено з Центрального Комітету партії одного з його секретарів Честміра Цісара. Франтішек Кріґель був теж головою т. званого Національного Фронту, що об'єднював різні організації під комуністичним проводом. Московські „Ізвєстія" повели персональну атаку проти міністра закордонних справ д-ра Їрі Гаска, який під час інвазії також перебував в Юґославії, після того приїхав був на засідання Ради Безпеки Об'єднаних Націй до Ню Йорку, але швидко повернувся до Юґославії, в дорозі до Праги. Д-р Гаєк перебув 6 років в нацистському кацеті, але „Ізвєстія" закидають йому, що він був „нацистським коляборантом" та змінив своє призвище з Карпетелеса на Гаска. Д-р Гаєк був раніше професором історії та чеським амбасадором в Лондоні. „Ізвєстія" закидають йому, що він вів політику наближення до Західньої Німеччини й плянував відновити „Малу Антанту", себто союз Чехо-Словаччини з Юґославією і Румунією.

Роля Василя Біляка в подіях в ЧССР залишається нез'ясованою

Відень. (вл. к.) — На марґінесі політичного потрясення, яке наступило в Чехословаччині в ночі з 20 на 21 серпня ц. р., кометою пролетіло в етері українське ім'я: Василь Біляк, перший секретар Комуністичної Партії Словаччини. В чому полягає таємниця цієї раптової популярности людини, про яку мало хто знає з українців в Україні і закордоном і роля якої залишається ще нез'ясованою.

Василь Біляк

Василь Біляк це уродженець Пряшівщини, яка в минулому столітті видала із себе аналогічну постать — Адольфа Добрянського, що відіграв поважну ролю не тільки в політичному освідомленні Закарпаття, але був одним з провідних речників словацького ренесансу. Ще далеко до демократизації ім'я В. Біляка виростало з його кар'єрою в комуністичному русі в Чехословаччині. Хто докладно слідкував за політичним розвитком в цій країні, той знає, що на Біляка скеровувалися численні атаки словацьких політиків по обох боках залізної занавіси і що причиною для цього служили в однаковій мірі його партійна кар'єра на Словаччині, як і його українське чи русинське походження.

Василь Біляк народився 11 серпня 1917 року в Крайній Бистрій, Бардіївського округу, як син незаможного селянина. Маючи три роки, він втратив батька, а в одинадцять років — матір. Круглим сиротою хлопець залишає рідні сторони і подається за роботою в Градец Кралове в північній Чехії, де вивчується на кравця. Як не дивно, саме ця обставина у великій мірі причинилася по війні до того, що Біляк міг почати політичну кар'єру в Братіславі, де він працював від 1938 року. Учасник словацького народного повстання — Василь Біляк вступає по війні в комуністичну партію. Починаючи з 1950 року, працює в крайовому комітеті Комуністичної партії Словаччини в Братіславі. Це був час жорстокого совєтського терору в Чехословаччині, він залишив за собою сумну славу монстрпроцесів над Клементісом, Сланським і тов. В цьому часі Біляк разом із довголітнім головою Культурного Союзу Українських Трудящих в Чехословаччині, Василем Капішовським, докладають зусиль перед совєтськими чинниками в республіці, щоб рятувати діячів єдиної політичної репрезентації пряшівських русинів — Української Народної Ради Пряшівщини, поголовно репресованих рівночасно із Ієрархією Греко-католицької Церкви під протекстом т. зв. „українського буржуазного національ...

(Закінчення на стор. 3-ій)

ПІД ЧАС СВЯТА ПРАЦІ

Молодь усіх походжень „окупувала" Союзівку під час Свята Праці

Союзівка, Керґонксон. — Упродовж останнього, зв'язаного зі Святом Праці довгого кінця тижня ця відпочинково-виховна оселя Українського Народного Союзу в Кетскильських горах була всецило під знаком молоді. Молоді люди українського роду з цілого обширу З'єднаних Стейтів Америки і з Канади, дівчата і хлопці, переважно студенти і молоді професіоналісти, самі і з батьками, зайняли кожне місце не тільки на Союзівці, але й в околиці та чимало таки у своїх автомобілях, щоб упродовж трьох вільних від праці днів бути разом, разом змагатись у спорті чи цим змаганням приглядатись, а вечорами разом забавлятись. Мабуть немає другого місця і другої нагоди, де була б така „соборність" української молоді на американському континенті.

Головною атракцією на Союзівці в цих днях були змагання у тенісових і плавацьких першостях Української Спортової Централі Америки і Канади, в яких взяло участь 182 спортовці та яким приглядалося близько 4,000 осіб. Про перебіг і вислід цих змагань була мова в попередньому числі „Свободи". Але не меншою атракцією для цієї молоді були й вечірні забави під вільним небом на великій площі біля „Веселки". Оркестра грала українські танкові мелодії, до них співпівувано українські пісні, а сотні молодих пар танцювали.

Вули й мистецько-розважові імпрези. В суботу, 31-го серпня, перед забавою був виступ танцювального гуртка „Черемош" Юного СУМА ім. гетьмана Івана Мазепи з Міннеаполісу під керівництвом Є. Карп'яка і М. Дудинського, а в неділю, 1-го вересня відбулася музично-сатирична ревія „На ювілей Союзівки", яка в цьому році відзначає своє 15-річчя. В ревії взяв участь фейлетоніст Іван Керницький-Ікер, директор вакаційної культурної активности на Союзівці проф. Роман Левицький, який виступав в ролі „Гриця Зазулі", ансамбль Союзівки в оригінальнім хореографічному скечі „Трембіта" укладу Ольги Ковальчук-Івасівки та маестро Володимир Гентиш, який також проводив програмою. Під час обидвох імпрез простора заля Веселки „тріщала" від публіки. А в п'ятницю, 30-го серпня, ввечері відбувся вибір кралі тижня на Союзівці, корону якої здобула Зірка Городиловська, дочка відомих наших громадян д-ра Юрія і пані Орисі Городиловських з Шикаґа.

У нас часто видвигається багатомовний запит: де наша молодь? Після досвіду минулого кінця тижня сміло можна б відповісти: на Союзівці, на оселях СУМА, Пласту, ОДВУ, ОДУМ, на „Верховині".

В Елленвіл відбувся багатолюдний Маніфестаційний Здвиг СУМА

Елленвіл, Н. Й. (мп.) — 17-тий Всеамериканський Маніфестаційний Здвиг СУМА — Схід відбувся в днях від 31-го серпня до 2-го вересня 1968 на Оселі СУМА в Елленвіл, Ню Йорк. Цим Здвигом, що проходив під кличем В. Симоненка: „Україно, в твоєму імені живу". Спілка Української Молоді Америки, відзначуючи 50-ліття IV Універсалу, 50-ліття бою студентської молоді під Крутами та 30-ліття трагічної смерти полк. Євгена Коновальця, нав'язує до перманентної боротьби українського народу за свою самобутність, поновно маніфестує в „Обороні Нескорених" та зокрема спрямовує увагу української спільноти на чужині на боротьбу сучасного молодого покоління в Україні, проти московського займанця.

Здвиг, що в ньому взяло участь 1.327 сумівок і сумівців і понад 7 тисяч молоді та громадянства, відкрито в суботу, 31-го серпня о год. 12-ій в полудне окремим денним наказом команди Здвигу, перемаршем колон організованої молоді та піднесенням національних прапорів. Здвигом проводила команда в складі М. Я. Климко — комендант та Р. Метанчук, , Б. Хомут, В. Курило, Р. Глушко, О. Дашко, М. Шапкевич, М. Феркуняк, Ф. Луцишин, М. Кузик, В. Костик, М. Почтар, Б. Заяць, П. Кобилецький — члени. Табором Юнацтва, який діяв в часі Здвигу, проводила таборова команда в складі: Зенон Галькович — комендант та В. Курило, А. Лев, М. Козюпа, О Ференс, М. Гаврилюк та Я. Мірчук — члени.

Пополудневі години першого дня Здвигу виповнили елімінаційні змагання відбиванкових дружин із осередків чи відділів. Змагалися дружинники з Ютики, Ню Йорку Йонкерсу і Філядельфії та дружинниці з Бінґгамтону і Гартфорду, старші юнаки з Йонкерсу „А", Нюарку, Йонкерсу „Б" і Пасейку та старші юначки з Гартфорду і Бінґгамтону.

Вечірні години першого дня Здвигу виповнено окрема...

(Закінчення на стор. 3-ій)

Пполк. Ю. Лопатинський обраний на голову Об'єднання кол. Вояків УПА

Дітройт. — Пполк. Юрій Лопатинський очолив нову управу Об'єднання колишніх Вояків УПА Америки й Канади, що була обрана на Другому Спільному З'їзді цього ж Об'єднання, який відбувся в днях 31 серпня та 1 вересня на українській оселі „Діброва" біля Дітройту. Місто-головами Об'єднання обрано — Івана Хому на ЗСА та д-ра Петра Потічного на Канаду. Відбувся з'їзд із участю 34 делеґатів від Відділів Об'єднання в Ню Йорку, Дітройті, Шикаґо, Торонті та Клівленді. Проводила З'їздом Об'єднання президія в складі: Іван Хома — голова й Іван Бескид та Михайло Міґус — секретарі. Під час З'їзду виголосили доповіді: д-р Петро Потічний на тему „Совєтська мілітарна доктрина від часу усунення Хрущова" та д-р Мирослав Прокоп п. н. „Реорганізація середовища УГВР на еміґрації". В резолюціях підкреслено солідарність членів Об'єднання кол. вояків УПА з українським народом на рідних землях, висловлено протест проти репресій у відношенні до діячів української культури в УССР і в країнах „народних демократій" і прийнято заклик до всіх членів Об'єднання підтримувати діяльність Організації Оборони Лемківщини.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 9118.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Загроза для Европи

Першою загальною реакцією міжнародної опінії на совєтську агресію в Чехо - Словаччині було співчуття для чеського і словацького народів. Ніхто не мав сумніву, що головною причиною, чому Москва зважилася на той вчинок, був її страх, що демократизація режиму в Чехо-Словаччині буде „заразливою" і підсилить опозицію в усіх поярмлених Москвою країнах і народах, ба навіть у коронній Московщині.

Однак, після однотижневої окупації Чехо - Словаччини західній світ почав дивитись на цю останню совєтську агресію трохи іншими очима. Деякі західні кореспонденти у Москві твердять, що рішення перевести збройну інтервенцію у Чехо - Словаччині переведено на московському Політбюрі передусім під натиском військових кол, під кутом зору совєтської закордонно - військової, а не внутрішньопартійної політики. Це твердження знайшло підтримку в дуже переконливому факті: щоб відновити в Чехо-Словаччині пресову цензуру та викинути з кількох видатних становищ неприємних чеських „лібералів", не треба було мобілізувати — з кількатижневою підготовою — 650-тисячну армію з тисячами танків і бомбовиків.

Досить поглянути на мапу Европи, щоб зрозуміти це. Вся південно - західня частина Німеччини межує з Чехо-Словаччиною. Вздовж усього того кордону поставлено тепер совєтські панцерні дивізії. Іншими словами, ціле південно - західнє крило середньої Европи раптом відкрилось для совєтської агресії. Західньонімецький канцлер Курт Г. Кізінґер зразу запропонував скликати конференцію на вершинах всіх 15-ох держав-членів Атлантійського Союза (НАТО). Ця конференція не відбулась, але все ж вона зійдеться вже цього місяця, а не в грудні. Захід мусить зареаґувати не словесними протестами, а військовими заходами обережности і перестороги.

Совєтські амбасадори в Бонні, Парижі, Лондоні й Вашинґтоні дістали доручення складати заспокійливі заяви, що, мовляв, СССР не має аґресивних замірів. Москва відкликала вже з Чехо - Словаччини дві східньонімецькі дивізії, які були найбільшою образою для чехів. Але острах оправданий: апетити імперіялістичного агресора ніколи не мають межі, аж поки ту межу не поставлять йому тими самими засобами, якими він орудує.

Новий сезон

З триденним відзначуванням Дня Праці символічно закінчився відпочинковий літній сезон. Десятки тисяч українців провели три святкові дні переважно на відпочинково - розвагових оселях, де в той час тисячі зорганізованої молоді змагалися в спорті, виступали з показом своїх умілостей і досягнень. Тепер прийшов час старшим до праці, молодшим — до школи, студентам — до високошкільних авдиторій.

З вереснем розпочинається активне зорганізоване українське життя. Через тиждень-два воно набере такої активної сили й розмаху, що знову важко буде вирішити, куди якого вечора краще піти, що не не пропустити, а що й пропустити, бо годі одночасно побувати на кількох зборах, виставах, засіданнях чи концертах.

У зв'язку з постійним перенапруженням програми кожного кінця тижня, особливо у великих скупченнях українців, вже не раз лунали домагання краще координувати програми, щоб не було таких збігів, що того ж самого дня відбуваються, наприклад, виклади в НТШ і УВАН або два-три концерти. Звичайна річ, у цьому напрямку треба докласти зусиль, і може найпрактичніше — через представників Відділів УККА на місцях чи окремих громадських відпоручників. Але яке б не було плянування, все одно годі уникнути не раз прикрих збігів. До чого дійсно треба б стреміти, так це до покращання якости імпрез, до діловости зборів, до точного дотримування проголошеної години початку концерту чи вистави. Якщо організатори будуть дійсно наполягати не на кількості, а на якості, тоді автоматично повінь наших імпрез зменшиться, зате людина, пішовши на дану імпрезу, вийде з неї дійсно задоволена, з бажанням прийти колись знову.

Варто було б у новому сезоні звернути увагу старших на вистави і концерти, влаштовувані молоддю чи дітьми. Із сторінок преси не сходять два тривожні запитання: „Де наші діти?" і „Де наші батьки?" — в залежності від того, хто ставить це питання. Розрив між поколіннями — це одно із найбільш загрозливих явищ в українській спільноті у вільних країнах. Більше уваги дітям, молоді, студентству в цьому сезоні, і це оплатиться в багатьох наступних роках.

РОСІЯ І ЕВРОПА

Тулуза, Франція. — На цю тему написано багато статтей, і книжки під цим заголовком появилися в Росії і в Західній Европі. Книжку п. з. „Европа і Росія" написав Данилевський у середині минулого століття. Президент Чехо-Словаччини Т. Масарик написав у кінці XIX стол. книжку, видану під назвою „Европа і Росія". 1959 року в Дармштадті, в Німеччині, вийшла німецькою мовою книжка українського автора Дмитра Чижевського — „Европа і Росія". Ця тема „мучила" також геніяльного російського письменника, до речі, українського роду, Федора Достоєвського (помер 1881 р.).

Названі автори відрізняли Росію від „Европи", від народів, що розвивалися в атмосфері свободи, ґарантованої ширшими або вужчими конструктивними правами.

Михайло Д р а г оманов, „найбільший европеєць" між українцями XIX стол., бачив основу европеїзму в розвиненій персональній гідності громадян, що не хочуть бути безвільними „п і д даними" своїх урядів.

У з а х ідньоевропейської людини були невідлучні права, яких державна влада не сміла порушити чи скасувати: права власности, а у вищих, титулованих кляс — права приналежности до свого стану.

Натомість, у московському царстві, що від 1721 року почало зватися „Російською імперією", право власности не було забезпечене законом: усе в тій державі підлягало волі царя. „Земля Божа і царева", — казали московські люди.

Автор „Історії Русів або Малої Росії", написаної на початку XIX стол., виразно зазначив цей факт в описі Козацької Ради в Переяславі 1654 р. В уста полковника Івана Богуна він вклав слова, що Україна не може визнати над собою влади царя Московщини, бо там „ніхто не має нічого власного", і там навіть вельможі називають себе в листах до царя понижуючими людську гідність іменами: „Івашка, Петрушка" і т. д.

В царській державі уряд міг немилих цареві осіб позбавити не тільки їх майна, але й їхніх титулів — шляхетських та княжих. „У мене той і вельможа, на кого я дивлюся, і доти, доки я на нього дивлюся", — казав цар Павло I (1796-1801). Його мати — цариця Катерина II — звеліла гетьманові України Кирилові Розумовському зректися цього титулу, і він лишився тільки графом і „генерал - фельдмаршалом" після 1764 року.

Основну різницю між Росією - Московщиною та Европою добре розуміли засновники модерного соціялістичного руху Маркс і Енґельс. Їх ворожість до царської Росії відома, і тому в Совєтському Союзі писання Маркса й Енґельса на цю тему заборонено.

Заслугою французького історика Б. Гепнера було видання в Парижі 1954 р. статтей Маркса про Росію, що тепер в СССР не друкуються: „Маркс і Росія". Постійною тенденцією російської політики Маркс уважав імперіялізм, поширення території царської держави коштом сусідів. Маркс перестерігав народи Західньої Европи перед урядом царя, що мав „голову в Петербурзі, а руки в усіх европейських кабінетах", і тому він радив соціялістичним партіям вивчати таємниці дипломатії, щоб протидіяти інтриґам петербурзького двору.

Від часів Сталіна комуністична „екіпа" в Москві обернулася „лицем до історії", деспотичної минувшини Московського царства — Російської імперії. Відомо, як Московське царство до початку XVIII стол. було землею, незнаною для західніх европейців: чужинців туди не допускали, виїзд за кордон підданим царя був заборонений. Коли одиниці попадали з Московщини у вільніший західньоевропейський світ, то не хотіли вертатися в рідний край.

Відомий приклад: за царя Бориса Годунова, на початку XVII стол., уряд послав у західньоевропейські країни 18 молодих людей у науку. Ніхто з них не вернувся в Московщину.

Пізніше, за влади царя Олексія Михайловича, стався скандал з сином боярина Афанасія Ордина - Нащокіна, керманича закордонної політики Московської держави. Молодий Іван Нащокін утік за кордон і не хотів вертатися під батьківську стріху. На прохання свого батька, що кликав „блудного сина" вернутися додому, Іван Ордин - Нащокін відповів, що йому нудно в Москві („Москва стошнила").

На жаль, тема „Европа і Росія" — не завершилася. І тепер псевдонім деспотичної Росії — СССР — лишається тюрмою народів, до якої трудний доступ для чужинців і з якої виїзд звичайним смертним заборонений. Цей тюремний стиль поширився з Москви далеко на Захід, аж до Ельби. Европеїзм з його людською персональною гідністю потоптано силами деспотизму.

Можна сміливо сказати: одним із найбільших злочинів большевицької диктатури було фізичне знищення европеїзованої частини суспільства колишньої царської Росії після „великого Жовтня" 1917 року.

До середини 1917 р. у Петербурзі виходив місячник „Вестник Європы", під редакцією відомого українського журналіста і поета Максима Славинського. Цей журнал давав читачам матеріял про політичне життя в демократичних країнах Західньої Европи і таким способом виховував їх в дусі свободи. С п і в робітником „Вестника Європы" був також наш земляк знаменитий соціолог Максим Ковалевський, що був професором Паризької Сорбонни і Оксфорду.

Комуністична тиранія безоглядно знищила „европейців" і ізолювала свою деспотію від вільних ідей Західньої Европи. Таким чином тема „Росія і Европа", на жаль, не втратила своєї актуальности й досі.

Viator

Вас. Пад.

ДРАЙФУСИ І АНТИСЕМІТИ

(2)

Чи можна твердити, що всі українці — коляборанти Гітлера? Чи можна твердити, що всі українці — це большевики - комуністи, як нас очорнювали й очорнюють наші вороги? За гітлеризм обвинувачують не ввесь німецький народ, а тільки Гітлера і гітлерівців. Таке узагальнювання — це противний основним поняттям етики іродизм, що його стосують большевики проти поневолених ними народів.

Треба усвідомити два факти. Тодішній жидівський клір — це були взагалі адміністратори релігійних церемоній і церковних дібр, які з професійною формальністю і бездушністю виконували свої обов'язки. Це були урядовці, яких посередньо чи безпосередньо ставив римський уряд. Це були урядовці, становища і прибутки яких були зв'язані з політикою та інтересами Ремської імперії. Вони не мали нічого спільного з духовістю жидівського народу. Творці жидівської духовости були відділені від священичо - адміністративної касти. Це були пророки. Клерикально - адміністративна влада — це була влада людей політичних впливів, залежних від політичного чинника, яким був тоді поганський Рим.

Пророки — це були люди духовости, високої кляси інтелектуалісти, філософи, поети, люди Божого надхнення. Пророки прихід Христа проповідували, пророки - жиди були не проти Христа, а за Христа.

Христа вбили безпосередні представники Римської імперії. Христос був засуджений з огляду на інтереси Риму. „Ти не є приятель римського цісаря, коли хочеш звільнити Христа!" — кричала товпа, вирежисерувана клíром, що боявся за свої власні інтереси і не дбав про добро жидівського народу. „Кров Його нехай спаде на нас і на наші діти!" — ревіла товпа, маніфестуючи свою відданість римському імператорові.

Така логічна вимова тих трагічних подій.

Основа жидівської національної духовости — жидівська релігія. Характеристичним явищем сучасного світу є криза релігій: „Бог помер", „релігія без Бога". Такі і подібні заголовки не сходять із сторінок сучасної преси. На ці теми написано й не одну монографію. Дуже вимовний заголовок має книжка, яку написав О. Гобарт Моврер: „Криза психіятрії і релігії". Не можна сказати, що ця криза не охопила жидів, що жиди завдяки своїй релігійній структурі залишилися відпорними на цю кризу.

Високий розвиток фізики, хемії, кібернетики є частинно причиною кризи релігії. Остільки, оскільки теологи не всилі зінтерпретувати релігійних проблем у поняттях сучасної людини.

Беручи до уваги, що психіятрія — це наука, і оскільки існує криза в психіятрії, цим самим існує криза в науці. Це стверджує не тільки О. Гобарт Моврер, про це пишуть і інші. Цікаві і вимовні погляди на психіятрію виголосив Георг Албе на недавньому з'їзді Американської А с о ціяції Психіятрів у Бостоні. Він заперечує органічне підложжя психічних терпінь, із сарказмом і глумом висловлюється про Фройда і фройдизм. Він твердить, що причиною психічних терпінь є неприятливі, ворожі соціяльні умовини, зле середовище. Просте питання: з поміччю чого середовище діє в цих випадках на людину? За посередництвом чого середовище спричиняє психічні терпіння? Думаю, що відповідь ясна: за посередництвом думки. Думка є тим чинником, що спричиняє психічні терпіння.

Докладніше на цю тему пише В. Пасіка у статті, надрукованій у „Лікарському Віснику" ч. 3, з липня 1965 р.: „Упав погляд, що людина — це механохемічний монструм... Психоневрози це недуги, безпосередньою причиною яких є ідея, поняття, що його людина створила собі на підставі своїх переживань, що є забарвлена страхом - емоцією і що звичайно відноситься до її власної особи. Це поняття, ця ідея є конкретною і об'єктивною дійсністю. Постає воно на підставі дійсних даних, на підставі фактів, дуже докладно аналізованих самим хворим. Людина хвора на психоневрозу, творить власну теорію, і згідно з цією теорією живе, відчуває і поступає. Ця теорія впливає не тільки на чинності контрольовані волею ,але й на чинності веґетативні, від волі незалежні".

В такому аспекті, згідно з яким ідея, займаючи перше місце в діях людської психіки, впливає навіть на фізіологічні процеси людського організму, ми стоїмо на порозі ключового питання: що є перше — ідея чи матерія?

На це питання ми вже відповіли, що думка, що ідея. Ми прийшли до висновку, згідного зі с т а розавітним твердженням: „На початку було Слово". На початку була ідея. На початку всього ідея. Цього ніяк не можуть зрозуміти наймодерніші учені, засуґеровані перестарілою догмою, яку дві з половиною тисячі років тому ширили софісти: дійсним є тільки те, що можна ствердити почуттями. Ця догма софістів, яку Достоєвський заправив чадом російської психопатичної екзотики, закостеніла в сучасній науці і не дозволяє бачити ані суб'єктивности почуттів, ані існування факторів безпосередньо для почуттів недоступних, і що саме поняття матерії трудно вже тепер окреслити.

Авторитети о ф і ц ійної, стандартної науки, які не всилі перейти мосту між ідеєю і „органікою" в людському організмі, відкинули фактори якостей ідей та абстракцій, як ненаукові, і завели релігію в сліпий кут, а психіятрію і психологію — на роздоріжжя.

У спустошеній духовості вибуяли патологічні психокомплекси ,які в результаті привели до стану ,влучно названого „хворе суспільство".

Жидівські інтелектуалісти коло трьох тисяч років тому писали, що причиною такого стану є культ ідола Золота, суттю якого є принцип насолоди, вульґарний гедонізм, що освятив проституцію і злочини.

Не твердж, що в культі ідола Золота жиди займають останнє місце. Однак, це не жиди Мойсея, а визнавці Авірона й Датана. Це — відступники від високих принципів юдаїзму. Між ними є й такі, які заявляють, що для жидів найліпше розплистися серед інших народів, і стараються всякими способами затерти своє жидівське походження, змінюючи свої імена, відрікаючися своєї релігії ,своєї традиції, підшиваючись під іншу національність.

У кожному народі існують відступники. Однак, у жидівських відступників виступають яскравіше, відразливіше об'яви цього патологічного, соціяльно - психологічного явища.

Ані освіта ,ані знання, ані праця, ані високі становища не забезпечують відступників від погорди, з якою трактують їх ті, до яких вони стараються пристати. В особливо відразливій формі представляються жидівські відступники в країнах, що перебувають під чужою займанщиною. Вони звичайно стають по стороні окупанта, тим самим проти поневоленого населення, викликаючи його ненависть — не тільки до себе, але й до жидів взагалі. Окупант старається цю ненависть поглибити, уживаючи жидівських відступників для переведення своїх темних дій поневолення. Відступники з ревністю неофітів маніфестують свій новоспечений „патріотизм" і опиняються в трагікомічному становищі: осмішені, зненавиджені, погорджувані і поневоленим народом і самим окупантом, якому вони так ревно служать. Так спровокований антисемітизм може мати підстави.

В дійсності відступники і ними викликаний антисемітизм — це вислід і вияв злочинних відносин: дискримінацій, поневолення, брутального насильства, які існують між народами в теперішній епосі — в „епосі найвищої цивілізації і культури".

Антисемітизм існує під кормигою москалів.

(Кінець)

„ДОКУМЕНТИ ЧОРНОВОЛА"

Лондон 25 серпня. — „Дві нові книжки, які кидають нове світло на Росію і на чехів" — під таким заголовком лондонська газета „Сандей Телеґраф" вмістила рецензії на дві книжки, які майже одночасно появились друком англійською мовою: „Документи Чорновола" і „З Праги після Мюнхену" Жоржа Ф. Кеннена.

Само зіставлення цих двох книжок вже має свою виразну вимову. Агресія Москви в Чехо-Словаччині її тільки підкреслює.

Автором рецензії є Т. Р. Файвел. Про книжку Чорновола „Лихо з розуму", яка у перекладі на англійську мову має заголовок „Документи Чорновола", він пише:

„В тих днях, коли совєтські танки позбавили Чехо-Словаччину її незалежности, може, дивно думати про український націоналізм. Але, коли шотляндський націоналізм тепер респектується, то чому багато-хто все ще не може погодитися з існуванням правдивого національного руху за свободи для українців у Совєтському Союзі?

„Першою п е р ешкодою для цього, на мою думку, є те, що історично український націоналізм часто сполучалося з антисемітизмом і погромами — були, щоправда, страшні випадки. Подруге, комуністична пропаґанда навчила нас думати, що, хоч багато дечого могло бути злого в Совєтському Союзі, така велика група, як 40 мільйонів українців, не є там дискримінована.

„Документи Чорновола" — книжка, яка відкриває очі, показує іншу ситуацію. У 1965-66 роках, рівночасно з процесом Синявського і Даніеля у Москві, яких 20 молодих українських інтелектуалів були напівсекретно суджені й засуджені на п'ять і більше років таборів праці за те, що протестували проти національної політики, веденої совєтським урядом. Чорновіл, молодий київський журналіст, не схотів залишити цієї справи в спокої і висилав протести та заяви жертв тих процесів проти цілковито несправедливих актів совєтської поліції і судів.

„За це самого Чорновола засуджено на кару тюрми, але його збірка документів засуджених і н телектуалів разом з його власною заявою дісталися тепер на Захід, і їх треба зачислити до найбільш фасцинуючих сучасних документів, які вийшли з Совєтського Союзу. Ця збірка розкриває величезні проблеми і свідчить про відвагу нової совєтської ґенерації, яка шукає і бореться.

„Ревеляцією є, наприклад, виступ видатного українського мовознавця Караванського проти несправедливого виключування жидів з українських університетів або зворушливий заклик Івана Дзюби до расової толерантности в роковини масового винищування німцями київських жидів.

„Але головною темою книжки є молодеча культурна боротьба за українську національну рівність в рямцях Совєтського Союзу. За тими молодими людьми лежить страшна минувшина. Вони знають і стверджують, що Сталін вимордував буквально десятки тисяч української інтеліґенції, а після сталінських катів прийшли на зміну гітлерівські окупаційні армії.

„Ці кошмарні події нібито належать до минувшини, але нині підсовєтська Україна піддана під московське верховодство. Росіяни займають провідні становища в уряді, державних установах і університетах, українську історію зводиться до фолкльору, школи з українською мовою навчання заступається школами з російською мовою навчання, яка, в остаточному результаті, стає мовою „імперіяльною".

„Дуже інтересно спостерігати, як ці молоді українці, виходячи із теперішньої совєтської дійсности, базують на ній свої протести. Так у своїх писаннях вони посилаються на совєтську конституцію, яка ґарантує національну рівність, але рівночасно російська культура має в Україні перевагу. Так, пишуть вони, конституція ґарантує свободу слова і зборів, але поліція і цензура брутально їх забороняють".

Р. Я.

ЛИСТИ ЗАСУДЖЕНИХ УКРАЇНСЬКИХ ЮРИСТІВ

(4)

Питання про вихід України із складу Союзу РСР у новий проект програми не повинно було входити. Було рішено зібратися знову, коли буде складено новий проект програми для обговорення його та затвердження, після чого він (проект) став би програмним документом, тоді була б створена організація, члени якої зобов'язані були б дотримуватись викладених у ній положень і проводити їх у практичне життя для досягнення відповідної мети. Ось тільки тоді була б організація і її програма.

Про це все ми дали докази, як на попередньому, так і на судовому слідстві, крім того, в справі мається такий документ, як „Нотатки" Лук'яненка, які він склав після нашої наради 6/XI — 1960 р. ще до арешту, в яких повністю відображено хід наших зборів, які питання розглядалися і які прийняті рішення.

Однаково, слідчі органи і суд усе це не прийняли до уваги і цілком про це замовчують як у звинувальному висновку, так і у вироці, а це тому, що їм таке не підходить, бо в такому разі не було б підстав притягати до кримін. відповідальності, а якби одного, двох і притягнули, то в такому разі не могло б бути і мови про таку кваліфікацію, як зрада Батьківщини, а найгірше могли б кваліфікувати такі дії, як антирад. агітацію і пропаганду.

Таким чином, слідчим органам і суду, щоб над нами розправитися, було вигідно взяти за основу звинувачення „Проект програми УРСС". Але, як сказано вище, то і при таких обставинах не може бути і мови про таку кваліфікацію наших дій, як зрада Батьківщини, навіть і при цій повній фальсифікації „Проекту програми УРСС".

Так, у вироці, суд критику викладену у „проекті" партійних і рад. органів та їх керівників називає боротьбою проти радянського держ. ладу і суспільного устрою, боротьбою проти КПРС і її марксистсько-ленінської теорії; а поставлене питання про вихід України із Союзу РСР згідно ст. ст. 14 і 17 Конституції УРСР і СРСР підмінив словом „відрив", щоб надати для практичного здійснення цього питання насильницького характеру, в чому вони і вбачають так звану зраду Батьківщини, яка передбачається ст. 56, ч. 1 КК УРСР; і зокрема нам дають зрозуміти не тільки в розмовах, а прокурор висказав у своїй звинувальній промові, що зрада нами Батьківщини полягає в тому, що ми нібито „змовились з метою захоплення влади", тобто в останньому пункті диспозиції ст. 56, ч. 1 КК; але ніде про це не пишуть конкретно, в чому саме полягає ця зрада, нема цього і у вироці, а наші безконечні скарги у різні судово-прокурорські і партійні установи вказати конкретно, в чому саме, в яких діляньках полягає зрада нами Батьківщини, то абсолютно усі обходять це питання, а відписують загальними фразами, напр. „кваліфікація судом ваших злочинних дій вірна, а тому немає жодних підстав змінювати вирок"; і так безконечно отримуємо такі відповіді, а навіть судово-прокурорські високі, вищі і найвищі чиновники-бюрократи доходять і до таких наглих відповідей, як, напр., „кваліфікація злочину вірна, міра покарання обрана з врахуванням усіх пом'якшуючих (!?) обставин" — виходить, що вони зробили навіть ласку, за що повинні їм за таку гуманність бути дуже вдячними.

В „Науково-практичному коментарі кримінального кодексу РСФСР", виданому Всесоюзним інститутом по вивченню причин і розробки заходів попередження злочинності за редакцією доктора юрид. наук професора В. С. Никифорова, вид. 1964 р., в розділі „Особливо небезпечні державні злочини", в п. 9, сказано, що „змова з метою захоплення влади виражається в змові двох або кількох осіб про повалення радянської влади і встановлення в СРСР іншого державного і суспільного ладу"; таким чином, досягнення якоїсь мети, а в даному випадку виходу України із складу Союзу РСР, шляхом змови повинно проходити тільки насильницьким шляхом.

А де ж тут „змова з метою захоплення влади і т. д." в наших діяннях, тоді як в „Проекті програми УРСС" малося на увазі поставити питання про вихід Української РСР із складу Союзу РСР мирним шляхом, шляхом всенародного референдуму з абсолютним дотриманням ст. ст. 14 і 17 Конституцій УРСР і СРСР? А в чому ж таки зрада Батьківщини?

Згідно п. 2 розділу „Особливо небезпечні державні злочини" згаданого коментаря видно, що „зрада Батьківщини" виражається в діянні або бездільності, навмисно вчиненому гр-м СРСР на шкоду державній незалежності, т е риторіальній недоторканості або воєнній могутності Рад. держави, і заключається у виконанні одного або кілька конкретних діянь, перечислених в ст. 64 КК РСФРС (ст. 56, ч. 1 КК УРСР, яка передбачає зраду Батьківщини), а саме:

1) перейти на бік ворога (у цьому нас не звинувачують);

2) Займатися шпигунством (у цьому також не звинувачують);

3) видати державну або військову таємницю іноз. д-ві (у цьому нас також не звинувачують);

4) втекти за кордон або відмовитися повернутися з-за кордону (теж не звинувачують);

5) подати іноземній д-ві допомоги в проведенні ворожої діяльності проти СРСР (також не звинувачують);

6) змовитися з метою захоплення влади (що подібних злочинних дій ми не вчинили, доведено вище).

Ще раз і ще раз напрошується питання: в чому ж виражається так звана „зрада „Батьківщини"?

Але ж для того, щоб її зрадити, то потрібно її мати, а у нас її немає, бо вже століття, як вона стогне у підневільному ярмі, ми позбавленні батьківщини; але нам ясно, чому ми являємося зрадниками Батьківщини, а це тільки тому, що ставили питання про визволення її з ярма. Але це друга сторона справи.

(Далі буде)

ПІД ЧАС СВЯТА ПРАЦІ

(Закінчення зі стор. 1-ої)

мим концертом кращих сумівських мистецьких одиниць та забавою молоді. До понад двогодинної концертової програми, що її приглядались тисячні маси з-поміж учасників Здвигу, увійшли виступи: духової оркестри осередку СУМА ім. М. Павлушкова в Шикаго Ілл. під кер. проф. М. Голіяна, танцювального ансамблю осередку СУМА ім. ген.-хор. Тараса Чупринки в Ню Йорку під кер. О. Ґензи, монтаж із поем Василя Симоненка у виконанні групи осередку СУМА ім. 30-го червня в Йонкерсі, під кер. п. О. Футалової, виступ дівочого ансамблю „Черемшина" осередку СУМА в Сиракюзах під керівництвом О. Грицка та монтаж „Народ мій завжди буде" у виконанні учасниць і учасників вишкільного табору ім. Юрія Шухевича під кер. маестра Е. Курила, участю духової оркестри осередку СУМА в Шикаґо, під кер. проф. М. Голіяна.

Другий день Здвигу почато полевими Службами, що їх відправили оо. Л. Гузар, д-р Ковалик та І. Ткачук в обох наших обрядах.

Після Служби Божої почато Маніфестаційну частину здвигу, в часі якої відчитано привітання і благословення для Здвигу від Митрополита Амврозія, Архиєпископа Мстислава та шикаґівського єпископа Ярослава, від ЗЧ ОУН, Центральної Управи СУМА, багатьох наших громадських та професійних центральних установ, і організацій, як рівнож чисельних особистостей американського політичного світу. Маніфестаційну частину Здвигу почато коротким словом команданта Здвигу М. Я. Климка, промовою заступника голови Головної Управи СУМА Лева Футали та привітаннями від УККА ред. Ігната Білинського та Івана Винника від Головної Управи ООЧСУ. Здвиг вітали особисто: від Українського Народного Союзу — Йосип Лисогір та Володимир Сохан, від Союзу Українців Католиків „Провидіння" — Степан Спринський, від Головної Виховної Ради СУМ — д-р Михайло Кушнір, від Асоціяції Діячів Української Культури — маестро Володимир Ласовський, від Фонду Катедри Українознавства — мґр Степан Хемич, від Т-ва Укр. Інженерів Америки — інж. Є. Івашків, від Т-ва Укр. Бібліотекарів Америки — мґр. Іван Кобаса, від Головної Управи Жінок ОЧСУ — Мирослава Ласовська, від Союзу Укр. Політв'язнів і Об'єднання Українців Америки „Самопоміч" мґр Євген Лозинський, від Української Народної Помочі — Ананій Никончук, від Т-ва б. Вояків УПА — Роман Глушко, від Організації Оборони Лемківщини в Америці — Іван Хомко, від Орг. Визвольного Фронту в Дітройті мґр Михайло Дужий та від СУМА в Міннеаполісі — Іван Вакіряк.

Маніфестаційну частину Здвигу закінчено дефілядою сумівських організованих колон перед почесною президією Здвигу із поодиноких представників громадських організацій та командою Здвигу, що в ній взяли участь такі осередки чи відділи СУМА: Нюарк, Балтімор, Філядельфія, Джерзі Сити, Байон, Ню Брансвік, Гартфорд, Йонкерс, Пассейк, Випані, Вілімантик, Сиракюзи, Оборн, Асторія, Коговз, Ворвіл, Ютика, Ню Гейвен, Трентон, Бруклин, Озон Парк, Бінґгамтон, Рочестер та представники Парми-Клівленд і Детройту.

Пополудневі години другого дня Здвигу виповнили програму: спортові змагання відбиванкових дружин, змагання дружин копаного м'яча з Йонкерсу і Трентону, окремого концерту духової оркестри осередку СУМА Шикаґо, виступів танцювальних гуртків Пассейку і Йонкерсу та роздачі нагород-чаш поодиноким першунам спортових конкуренцій. На головній площі Здвигу відбуто масові вільноручні вправи юнацтва, що в них взяло участь, у супроводі оркестри Шикаґо, понад 150 юначок та 25 юнаків — учасників Вишкільного сумівського табору в Елленвіл. Роздачею нагород-посвідок про успішне Закінчення Вишкільного табору закінчено ділову програму, а танцювальним вечером - забавою, програму другого дня Здвигу.

Закінчено цей багатолюдний Здвиг в понеділок, 2-го вересня раннім апелем Юнацтва, зняттям прапорів, молитвою „Боже вислухай благання", та звиванням Вишкільного та Побутового таборів юнацтва при напрочуд гарній погоді, що стояла на протязі цілого Здвигу.

Український Золотий Хрест відбув З'їзд

Лігайтон, Па, (пр). — На оселі Братніх Організацій ім. О. Ольжича в Лігайтоні, Па. відбувся в днях 31-го серпня, 1-го та 2-го вересня ц. р. 23-ий З'їзд Українського Золотого Хреста. Це жіноча харитативно-допомогова організація, що діє на терені ЗСА вже 37 років. Вона багато уваги й праці присвячує ділянкам виховній і культурно-освітній. УЗХ належить спільно з усіми центральними жіночими організаціями до СФУЖО.

З'їздом проводила президія в складі: Анна Левкут — предсідник, Михайлина Величко — заступниця й Оксана Ґенґало — секретар. По звітах членок Головної Управи і відділів та по основній дискусії уділено абсолюторію уступаючій ГУ і вибрано нову ГУ в такому складі: Марія Квітковська — голова, Павлина Різник, Анна Левкут — містоголови, Ірина Варивода секретарка, Катерина Онищків фін. секретарка, Розалія Григорко кассир. Раїса Куделя орг. реф., Оксана Ґенґало й Михайлина Величко — виховні реф., Міра Повх і Маруся Попович — прес. реф., Ірина Гнатюк реф. зв'язків, Стефанія Семегин — голова Фонду ім. О. Теліги, Павлина Різник — голова Фонду УЗХ Оборони й Допомоги Політв'язням в ССCР, Марія Лехицька, Юлія Бак-Бойчук і Ярослава Зелез — члени. До Контрольної Комісії вибрані: Марія Кукіз, Анна Наконечна, Антоніна Біла і Василина Мушинська.

Цього року Український Золотий Хрест перебрав на себе оборону й допомогу політв'язням у СССР і для цієї мети створив Фонд УЗХ. Тому й 23 З'їзд УЗХ присвятив тій проблемі левину частину свого часу. Марія Квітковська виголосила доповідь про „Сучасні події в Україні" а Роман Шрамеко, секретар Центрального Комітету Оборони й Допомоги Політв'язням, говорив про „Акцію для оборони й допомоги політв'язням у СССР". По доповідях вив'язалася жива дискусія й всі дискутанти піддержували почин більшої зацікавлености подіями на рідних землях і акціями оборони і допомоги та закликами членства до посиленої активности в тім напрямі.

Відзначатимуть 20-ліття УАПЦеркви в Австралії і Новій Зеляндії

Канберра. — У 5-му числі „Обіжника" Української Автокефальної Православної Церкви в Австралії і Новій Зеляндії сказано, що офіційним початком діяльности в тій частині світу є день 26 вересня, коли в 1948 р. до Австралії прибув священик Української Автокефальної Православної Церкви о. протоєрей Анатолій Теодорович і розпочав постійні Богослуження у столиці країни Канберрі. Перші Богослуження він правив у англійській церкві св. Пророка Івана Хрестителя. „Відтоді й постала перша парафія УАПЦ в Австралії в м. Канберрі в честь св. Миколая Мирлікійського Чудотворця. Звідти почалась формуватись Українська Автокефальна Православна Церква й по всіх стейтових столичних містах в Австралії. Таким чином, у нашому національному житті в Австралії цей день мусить бути пам'ятним, як день народження Української Автокефальної Православної Церкви на найдальшому континенті світу, — сказано в обіжнику. — Консисторія постановила відзначити церковними урочистостями 20-ліття УАПЦеркви в Австралії й Новій Зеляндії в усіх парафіях у неділю 29 вересня цього року". Головні святкування відбудуться в м. Канберрі. Згаданий обіжник підписали: Преосв. Донат — Керуючий Єпископ УАПЦеркви в Австралії і Новій Зеляндії, голова Консисторії Протопр. А. Теодорович і секретар Консисторії Г. Базалицький.

ЗАКЛИКАЄ ПОСТАВИТИ ПАМ'ЯТНИК ВАСИЛЕВІ СТЕФАНИКОВІ

Едмонтон. — У тижневику „Українські Вісті" з Едмонтону, в числі з 29 серпня, надруковано заклик Т. Кобзея під наг. „За пам'ятник В. Стефаникові". Автор порушує справу перекладів творів В. Стефаника на англійську мову та пропонує, щоб до 1971 року — до 100-річчя народження співця українського села, поставити В. Стефаникові пам'ятник у державному парку-заповіднику Елк Айленд, поблизу Едмонтону, біля піонерської хатини з Покуття.

ДЕТЯЧА ОПЕРА М. ЛИСЕНКА „КОЗА ДЕРЕЗА" У ФОРТ ВІЛЬЯМ

Лейкгед. — Заходом Об'єднання Жінок Ліґи Визволення України, У Форт Вільям — Порт Артурі відбудеться в суботу 7 вересня вистава дитячої оперки Миколи Лисенка „Коза Дереза". Цей твір покаже Український Дитячий Театр із Вінніпеґу, під мистецьким керівництвом Ірини Туркевич-Мартинець. На закінчення вечора будуть демонструвати одяги з приміненою вишивкою.

УКРАЇНСЬКА СУСПІЛЬНА ОПІКА В БУЕНОС АЙРЕСІ

Буенос Айрес. — При Союзі Українок Арґентини працює референтура Суспільної Опіки, яка в приміщенні кооперативи „Відродження" що п'ятниці по полудні приймає зацікавлених осіб. Суспільна Опіка провадить посильну економічну і моральну допомогу потребуючим, дбає про приміщення старших українців на оселі „Санта Ріта", членки СУА відвідують хворих по шпиталях та ін.

Роля Василя Біляка в подіях в ЧССР залишається нез'ясованою

(Закінчення зі стор. 1-ої)

лізму". Під такою маркою потерпіли тоді й численні русофіли Пряшівщини, які були дуже далекі до українського руху. Як відомо, ці жорстокі репресії були переведені в Кошицях і Братіславі совєтськими „інструкторами" та словацькими руками. Це чорна година в історії двох малих народів, які перебули важку добу т. зв. „мілленіюм" під угорською короною, спільно діливши горе мадярського гнету.

В 1955 році Василь Біляк був вибраний в члени Центрального Комітету Комуністичної Партії Словаччини, виконуючи рівночасно функції в крайовому комітеті партії в Пряшеві. Тут, у своїй вужчій батьківщині, Біляк залишив за собою недобру славу деформатора нашого шкільництва на Пряшівщині. Його роля в шкільній політиці мала за наслідок майже поголовну словакізацію руських шкіл в кінці п'ятдесятих і на початку шістдесятих років. Близький до Біляка Голова КСУТ, доц. Василь Капішовський, так характеризував ці шкоди, нанесені нашому населенню: „Період деформованої боротьби проти українського буржуазного націоналізму ... вимагає ще далеко глибшого вивчення, щоб показати не лише хиби або „діла в основному штучно сконструйовані", але справжні шкоди" (Дружно вперед, ч.2,1968, стор. 9). В цей час Біляк стає уповноваженим в справах шкіл і культури, а в 1960 році міністром-членом уряду ЧССР. В 1964 р. він заочно з відзначенням кінчає школу КПЧ і здобуває титул доктора соціяльно-політичних наук.

Не дивлячись на те, що Біляк уже з огляду на свою важко здобуту високошкільну освіту ніколи не попадав із словацькими культурними діячами в такий різкий конфлікт, як, наприклад, Гендріх у відношенні до чеських письменників, проте словаки не переставали уважати його „культурним комісаром". Вони ніколи не могли примиритися із фактом, що „словацьку культуру репрезентує русин".

Цього русина пропонує в січні 1968 р. Александер Дубчек, вибраний на пост першого секретаря Комуністичної Партії Чехо-Словаччини, на своє місце в Братіславі: Василь Біляк стає першим секретарем компартії Словаччини. Тяжко здогадатись, чи Біляк добився на цей пост завдяки приязні з Александром Дубчеком, чи вплинули на це інші моменти, але перебрання цієї найвищої функції в компартії Словаччини українцем Біляком до краю подразнило національні амбіції словацьких патріотів, провело прірву між ним і словацькою частиною компартії.

Не дивлячись на, нібито, приязні стосунки між Біляком і Дубчеком, на квітневому пленумі компартії Чехо-Словаччини в Празі потверджується консервативна орієнтація Біляка. В інтерв'ю, яке він уділив під час пленуму кореспондентові празького радіо, різко відчуваються нотки негодування дисциплінованого апаратника над змінами, що їх акцептував пленум. Біляк вказував на шкідливість раптового поривання з досягненням минулого періоду, став в обороні цензури, вказуючи на те, що, використовуючи демократизацію, „починають підносити голову такі ґардистські голоси, з якими розправилися перед 24 роками", тобто в часі словацького народного повстання; загалом відчувалося, що Біляк намагався гамувати стихію ненависти, яка грозила йому з боку словацьких функціонерів партії.

Західня преса приносила вже в часі конференцій в Черні над Тисою та в Братіславі вістки про те, що Біляк нібито заступає просовєтську лінію, одначе, ніхто не міг подати детальних відомостей, які б мотивували поступовання першого секретаря КПСловаччини. Несподівана окупація Чехо - Словаччини Совєтським Союзом в ночі на 21 серпня знову видвигнула на перший плян ім'я Біляка, тепер вже в гарнітурі т. зв. „колябораптів".

Вже на другий день окупації різко зарисувались заміри совєтської окупаційної влади в ЧССР довести до поділу Чехо-Словаччини шляхом відділення Словаччини від республіки випробуваним в совєтській політичній практиці „волевиявленням широких народних мас". Ініціятиву в цій політичній розгрі, яку встиг загамувати нагло скликаний 14-ий Надзвичайний З'їзд компартії Чехо-Словаччини, політичні обсерватори стали приписувати знову Білякові. Тут, треба думати, надто далеко посягнули політичні дороки: дисциплінований кадровик віддав себе до послуг партії і президента Свободи. Немає підстав думати, що Біляк вибрався в супроводі президента Свободи в Москву тільки з наказу совєтського посольства в Празі. Зненавиджений в провідних колах компартії Словаччини, Біляк мусів рятувати свою партійну і особисту честь, ставши по боці Дубчека. Було ясно, що його кар'єра першого секретаря компартії Словаччини закінчиться з днем скликання З'їзду партії, що передбачався за нормальних умов на початок вересня ц. р. В цій критичній ситуації з'їзд почався 27 серпня, з моментом повороту чехословацької делегації з Москви. В ранніх годинах 29 - го серпня в Братіславі проголошено новий склад Центрального Комітету партії, очолений д-ром Густавом Гусаком, заступником голови уряду Черніка, передовим політичним діячем Словаччини. Буде до речі згадати сумну ролю, яку зіграв і сам д-р Гусак, ще до свого ув'язнення, при ліквідації Греко - католицької Церкви на Пряшівщині на чолі з Єпископом Гойдичем. Ця „прислуга" нашому населенню довго стоятиме на перешкоді нормалізації життя українсько - руської меншини на Словаччині, деформованої під культурним і економічним оглядом до самого краю. Це побоювання за нашу меншину в ЧССР потверджується й тими проєктами, які були предложені з ініціятиви д-ра Гусака українським представникам в останніх місяцях. Ці проєкти „конституційного" упорядкування меншинних проблем повністю зміряють до включення меншин в процес словакізації, початої інтенсивно в 60-их роках Ні перший секретар компартії Чехо-Словаччини Александер Дубчек, ні перший секретар словацької копартії Василь Біляк не взяли участи у словацькому з'їзді. Гусак у своїй промові до ситуації заявив, ніби в обороні Біляка, якого під час відкриття з'їзду усунено з проводу, що Біляк бажав бути на з'їзді. Можливо, що це правда, бо кажуть, що під час переговорів в Москві він заявив членам чеської делегації, що він не приложив своїх рук до інтервенції совєтських військ в ЧССР та що, згідно з інформаціями від совєтського посла в Празі, Червоненка, інтервенція наступила, нібито, внаслідок тисячей писем від населення Чехо-Словаччини, серед яких мали бути й звернення промінентних членів партії. Звичайно, не можна утотожнити питання заклику до інтервенції із питанням колябораці, яку дальше приписують Василеві Білякові. Лише наступні дні й тижні виявлять його ролю, ролю людини, яка в цій важкій ситуації мала дані стати в пригоді президентові Чехо-Словаччини Свободі, чеському, словацькому народові і національним меншинам республіки, яких місце в республіці, а не в „народних комітетах", в пригоді всім членам чехословацької влади, арештованим і трактованим так, як було трактовано голову ради міністрів Черніка, що його депортували як злочинця через Львів та Мінськ, чи члена ЦК Кріґля, що його через жидівське походження взагалі не визнали членом чехословацької делегації і не допустили до слова.

В глибокому смутку повідомляємо
все Українське Громадянство
про втрату нашого улюбленого
ПРОФЕСОРА - КОМПОЗИТОРА
бл. п. проф.
ВАДИМА КІПИ
ВШ. Родині Покійного висловлюємо наше
глибоке співчуття.
СТУДЕНТИ МУЗИЧНОЇ ШКОЛИ
ПРОФ. В. КІПИ

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК
у США
з глибоким смутком повідомляє про
передчасну смерть

Вадима Єрмійовича
КІПИ
члена-кореспондента УВАН, щирого Друга Академії, бувшого професора Київської Музичної Консерваторії.
ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!
Родині і Друзям Покійного висловлюємо
глибоке співчуття.
УПРАВА АКАДЕМІЇ

З глибоким жалем повідомляємо Друзів і Знайомих, що дня 28-го серпня 1968 р відійшов на Вічність по довгій і тяжкій недузі
НАШ НАЙДОРОЖЧИЙ МУЖ, БАТЬКО та БРАТ
ВІТАЛІЙ ВАСИЛЕВСЬКИЙ
втікач із царства Червоно-Жовтого Князя з 1933 року, Карпатсько-Український Січовик, жертва Варюлапошського та Київського фашистського терору.
Заупокійна Служба Божа відбулася в Українській Православній Церкві Святої Тройці, Бріджпорт, Конн., й того ж дня був похований на Українськім Православнім Цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж.
Дружина — АННА
Син — ПЕТРО
Брат — інж. Гриць ВАСИЛЕВСЬКИЙ
з Родиною.

В ТРЕТЮ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
св. п. Доктора
БОРИСА СТАВІНСЬКОГО
буде відправлена
ПАНАХИДА
на Українськім Православнім Цвинтарі
в Бавнд Бруку, Н. Дж.
в СУБОТУ, 7-го ВЕРЕСНЯ, 1968 р.
о год. 1-ій дня
Прошу друзів, приятелів помолитись за спокій Його душі.
ЄВДОКІЯ ЗУБЕНКО

Ділимося з Рідними, Приятелями та Знайомими сумною вісткою, яка наспіла з Польщі, що дня 30-го серпня 1968 р. відійшла від нас у Вічність
НАША НАЙДОРОЖЧА МАМА, БАБУНЯ, ПРАБАБУНЯ і СТРИЯНКА
бл. п. СОФІЯ з МАТКОВСЬКИХ
НАВРОЦЬКА
народжена 12-го жовтня 1884 р. в Західній Україні.
Похорон відбувся 1-го вересня 1968 р. в Польщі.
В глибокому смутку
доньки — ДАРІЯ ПЕРЕГІВСЬКА з чоловіком ВАСИЛЕМ
МАРІЯ ЯНУШЕВСЬКА з чоловіком ЙОСИФОМ
сини — ВОЛОДИМИР з дружиною ОЛЬГОЮ
ЮРІЙ з дружиною ХРИСТИНОЮ
внуки — ІРЕНА МОКРІВСЬКА з чоловіком ІВАНОМ
НАДЯ ТРОЯН з чоловіком МИРОСЛАВОМ
ІРЕНА МАКАРУШКА з чоловіком ІГОРОМ
ЮРКО, ДІДА і МАРТА
правнучки — РОМА, КСЕНЯ, ДАРЦЯ, ВІРА, ХРИСТЯ
І ХРИСТЯ МАРІЯ
братанич — РОМАН НАВРОЦЬКИЙ з Родиною

УСПІХИ НАШОЇ МОЛОДІ

Ромко Павлик

Ромко Павлик народився в 1950 році в Німеччині і в 1951-му році зі своїми батьками Миколою й Анною прибув до ЗСА. Цього року він закінчив середню школу з дуже добрим поступом в Геверстро, Н. Дж., і дістав стипендію в сумі $1300 на рік до Мізурі коледжу. Він знає українську мову також і в письмі. Є членом УНСоюзу.

Бажаємо молодому Ромкові дальшого успіху в науці та Божої опіки.

Приятель

Богдан Роман Паньків

Богдан Роман Паньків народився 15 червня 1950 року в Мюнхені в Німеччині. Він мав один рік, як батьки його, Данило та Мафіянна Паньковн прибули до Америки та поселилися в місті Честер, Па. Тут Богдан закінчив місцеву парохіяльну школу св. Духа з найкращими успіхами, за що одержав цілий ряд нагород. Вступив до Католицької середньої школи ім. св. Якова, яку покінчив у 1968 році з відзначенням, одержавши 4 золоті та одну срібну медалю за поодинокі предмети та відзнаку від місцевого „Ківаніс Клюб". Богдан одержав стипендію до 4-ох коледжів, з-поміж яких вибрав Технологічний Інститут Дрекселя, буде студіювати електричну інженерію. Богдан є членом 352-го відділу УНСоюзу у Честер. Управа відділу бажає найкращих успіхів молодому союзовцеві.

Управа Відділу

ЮРКО ОВЕЧКО — СЕРЕД ВІДЗНАЧЕНИХ

Юрко Овечко з відзнакою, врученою йому Міською Радою м. Гантінґтон Парк. Кал.

12-літній Юрко Овечко був протягом останніх трьох років постійно серед тих небагатьох, імена яких стояли на Почесній дошці („Гоноррол") у коридорі його школи. А після закінчення тієї американської народної школи в цьому році в м. Гентінґтон Парк, Каліф., Юрко був виділений з усіх понад 60 випускників як найкращий хлопець - студент для спеціяльного відзначення в Міській Раді міста. 1-го липня ц. р. під час засідання Міської Ради на чолі з посадником міста відбулася церемонія вручення спеціяльних відзнак - таблиць для 11 найкращих учнів з усіх 6-ти народніх шкіл міста. Серед відзначених був і українець Юрко Овечко. Відзначення відбулося з ініціятиви місцевого відділу „Чамбер оф Комерс", і про ту подію появилися відповідні репортажі на перших сторінках місцевих американських газет.

Юрко Овечко — це син редактора Івана й Марії Овечко. Він народився в Бразилії, постійно навчався також в українознавчій школі при УПЦеркві св. Андрія в Лос Анджелесі, володіє також українською і німецькою мовами. Цією останньою завдяки своїй матері, вродженій німки - баварки, яка, одначе, сама добре оволоділа українською мовою в слові й на письмі, веде всю домашню господарку на український лад, ходить лише до української церкви та допомагає Юркові в навчанні української мови більше, ніж сам батько.

Від 1964 року Юрко членом УНСоюзу. З початком нового шкільного року він буде навчатися в джуньйор гайскул, де бажаємо йому дальших успіхів на радість батькам і українській нації.

А. Б.

Ню Йорк, Н. Й.

ОСНУВАННЯ УКРАЇНСЬКОГО БІБЛІОГРАФІЧНО-ДОСВІДКОВОГО ЦЕНТРУ

27-го липня підписано умову з Українським Інститутом Америки про створення спільними зусиллями Товариства Українських Бібліотекарів Америки та Українського Інституту Америки Українського Бібліографічно - Довідкового Центру, який міститиметься в приміщенні Інституту.

Його завданням буде удержування Зведеного Каталогу Україніки в Американських Бібліотеках, колекції бібліографій та індексів, що відносяться до україніки, бібліографії української бібліографії, реєстрів українських видавництв, преси, докторських дисертацій та тез на українські теми, індексу започаткованих праць на українські теми та інших цього роду індексів, які відносяться до української проблематики.

Цей центр поставлений на відповідну висоту, матиме величезне значення для всякого, хто займається українською проблематикою та ширенням правди про Україну.

Одначово-ж для осягнення своїх цілей УБДЦентр потребуватиме співробітників - добровольців, з-поміж бібліотекарів та не бібліотекарів і співробітників на місці та кореспондентів, які самостійно працювали б над поодинокими проєктами центру чи співпрацювали б при збірних проєктах. — Треба грошових засобів для удержання постійного платного персоналу, устаткування, телефонічних та поштових оплат та інших канцелярійних видатків. Мінімальний бюджет потрібний для нормального функціонування УБДЦентру передбачається на 15,000 - 20,000 долярів річно, квота далеко менша від неодного з проєктів, які виконує наша громада в Америці.

Прохаємо бібліотекарів та не бібліотекарів зголошуватися до співпраці з УБДЦентром. Зголошені одержать детальні інформації, в чому може полягати їхня співпраця.

Просимо наших науковців, які працюють над якимись темами з обсягу україніки, зголошувати ці теми до реєстру започаткованих праць. Просимо наші видавництва та книгарні і редакції періодиків подавати свої адреси. Просимо наших авторів подавати свої бібліографії, а видавництва та книгарні свої найновіші каталоги.

Громадян, які опрацювали докторські дисертації чи магістерські праці на українські теми, просимо подати їх назву, докладний бібліографічний опис та інформації, де їх можна одержати чи випозичити, і на яких умовах.

Наші бібліографічні центри, як Центр Бібліографії Волині, Центр Бібліографії Бойківщини та наші Науково-Дослідні Інституції просимо зголошуватися до співпраці.

Просимо наші фінансові та громадські установи вплачувати одноразові пожертви чи деклярувати періодичні вплати на потреби УДБЦентру. Пожертви можна вплачувати на конто:
Selfreliance Federal Credit Union
98 Second Avenue
New York, N.Y. 10003

Всю кореспонденцію призначену для Українського Бібліографічно - Довідкового Центру просимо ласкаво спрямовувати на адресу:
Center of Ukrainian Bibliagraphy and Reference
c/o Ukrainian Institute of America, nc.
2 East 79th Street
New York, N.Y. 10021

Головна Управа Товариства Українських Бібліотекарів Америки

ІДЕЯ УКРАЇНСЬКИХ ПРАВОСЛАВНИХ РАДІОПРОГРАМ

В органі Українського Православного Братства ім. Митрополита Василя Липківського, журналі „Церква й Життя", в числі з липня-серпня, висунено ідею налагодження у вільних країнах українських православних раіопрорам. Вони вжливі для тих православних українців, які у вільних країнах з різних причин пристали до російської Православної Церкви, замість іти до рідної: „Досить відвідати будь-яку „російську" парафію і прислухатися, в якій мові говорять оці „російни" після Богослужб... Та ж це наші несвідомі малороси... Кожна хата наших православних людей має радіо, а надавання українських православних радіопередач промовить до не одного нашого загубленого чоловіка. Буде великою заслугою наших церковних проводів, коли почавши з цьогорічним Пасхальним Словом в Україну, зачнуться постійні українські православні радіопередачі для наших братів, що заблудилися у вільному світі.

Ігор Ґудзенко

„За одну годину мандрівки від Торонта, — розповідає канадійський журналіст Майкел Коп в „Міннеаполіс Трибюн" з 28 липня, — під'їздите до типового канадійського містечка". В містечку, яке журналіст не може назвати із зрозумілої причини, немає нічого особливого, воно як і тисячі інших; наново помальовані будиночки, гарні квітники. „Але є тут і щось виняткове. Між громадянами цього містечка живе найбільш відомий комуністичний перебіжчик за минуле чвертьстоліття, Ігор Ґудзенко. 23 роки тому він вийшов із будинку совєтського посольства в Оттаві і, вибравши свободу, передав канадійському урядові списки совєтських шпигунів по всьому світі.. Завдяки Ігореві Ґудзенкові було викрито дев'ять шпигунських комуністичних мереж. І. Ґудзенка викликали до уряду на розмови, ним цікавились, йому були вдячні за допомогу вільному світу. Під відкритою і таємною охороною Канадійської Кінної Поліції, Ігор Ґудзенко написав і видав книжку під наг. „Я вибрав свободу", що розійшлася з великим успіхом. На основі книжки поставлено кінофільм. Все разом дало політичному втікачеві кругло півмільйона долярів. В той час родина з чотирьох осіб була всім забезпечена, крім одного — спокою. Ігор Ґудзенко знав і знає, що Москва ніколи йому не забуде удару, завданого їй чи 23 чи 230 років тому. Він виступає тільки з накритою капюшоном головою, його дружина Світлана завжди носить пістолю, ніхто не знає, скільки в них тепер дітей...

Роки йшли. І. Ґудзенко не міг піти десь на сталу працю, бо його напевно швидко викрили б комуністичні шпигуни... Що з того, що газети у вільному світі повідомляли б про чергове політичне вбивство Москви? Їх уже було багато, і Ґудзенко не хоче собою доповнювати того списку. З часом виникла невідклична проблема фінансів. За що жити? Як заробити на утримання родини?

Канадійський журналіст свідчить, що в помешканні Ґудзенків він бачив рахунки за опал і воду, не плачені вже круглий рік, але І. Ґудзенко не наважується йти десь на працю, знаючи, що завтра-позавтра загине від скритовбивчої кулі.

ТАРЗАН ч. 6054 Втікають!

— Я кинув їм досить чорного кварцу, Іто, що можна б вбити слонів...
— Я нічого не чую!

— Вони мусять мати залізні шлунки! — Їхні очі сплячі. — Ходім!